

**SEZNAM ZÁVĚREČNÝCH PRACÍ V KURZU KVALITATIVNÍ VÝZKUM V PEDAGOGICKÝCH
VĚDÁCH. PRÁCE OBHÁJENÉ NA ÚSTAVU PEDAGOGICKÝCH VĚD FF MU
(OBDOBÍ PODZIM 2006 - JARO 2007)**

MGR. PAVEL BREBERA - *Jaká jsou specifika rané fáze tvorby vzdělávacího programu u studentů učitelství?*

Vedoucí práce: Mgr. Klára Šed'ová, Ph.D.

Předmětem výzkumného šetření je učitel ve své kontextuální determinovanosti aktuální fázi probíhající vzdělávací reformy v České republice, jež na něj klade zcela specifické nároky, zejména pak úkol přímo se podílet na tvorbě vzdělávacího programu své školy. Práce se konkrétně zaměřuje na tu etapu profesní dráhy učitele, která je v odborné literatuře vymezena jako studium učitelského oboru. Hlavním výzkumným problémem šetření je otázka: Jaká jsou specifika rané fáze tvorby kurikulárního projektu u studentů učitelství? Výzkum jako celek je pojat jako případová studie konkrétní skupiny studentů učitelství v rámci specifického modelu přípravného vzdělávání učitelů anglického jazyka, kteří po dobu jednoho školního roku svého působení v reálném prostředí školy mají za úkol vytvořit návrh části školního vzdělávacího programu pro vzdělávací obor Cizí jazyk - anglický jazyk. Šetření je založeno na sběru a analýze kvalitativních dat. Využity byly výzkumné techniky s různou mírou strukturovanosti, počínaje analýzou naprosto nestrukturovaného klinického psaní studentů (reflektivních deníků), dále výpověďmi studentů v asynchronně pojatých on-line diskusních skupinách s malou mírou řízenosti ze strany výzkumníka (výzkumník pouze poskytl téma diskuse) a formou semi-strukturovaných rozhovorů výzkumníka s jednotlivými studenty.

MGR. KARLA BRÜCKNEROVÁ - *Estetická výchova v české základní škole. Příběh paní učitelky Alžběty*

Vedoucí práce: Mgr. Jan Kolář

Text vymezuje estetickou výchovu a její místo v kurikulu české základní školy. Poukazuje na významnost východisek pro realizaci estetické výchovy a zároveň na jejich absenci ve vzdělávacích programech. Na základě kvalitativní sondy popisuje jedno možné pojetí estetické výchovy, v němž je hlavním tématem snaha upevňovat pozici učitele a estetickovýchovného předmětu v prostředí relativních hodnot.

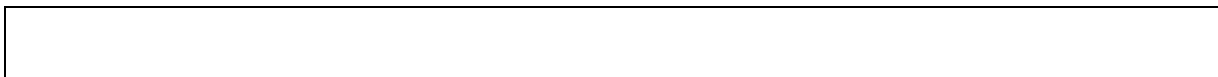
MGR. IVANA ČECHOVÁ - *Informační a komunikační technologie jako prostředek jazykové přípravy vysokoškolských studentů*

Vedoucí práce: Mgr. Roman Švaříček

Cílem projektu je popsat a prozkoumat, zda a jakým způsobem informační a komunikační technologie ovlivňují jazykovou přípravu studentů a tím obohatit znalost problematiky informačních a komunikačních technologií ve vztahu ke studiu cizích jazyků na vysoké škole. Projekt si klade za cíl v rovině teoreticko-pedagogické přispět k poznání role ICT v jazykové přípravě na vysoké škole s důrazem na rozvoj jednotlivých řečových dovedností. V praktické rovině je cílem přinést poznatky k tomu, jaké postoje zaujímají studenti k využívání ICT, zda a jak je reálně využívají při studiu cizích jazyků. Další snahou je získat poznatky, zda výsledky mohou poskytnout informace použitelné při vytváření dlouhodobější vize využívání ICT v jazykové přípravě.

MGR. ZDEŇKA DOHNALOVÁ - *Etika sociální práce očima řeholních sester*

Vedoucí práce: Mgr. Martin Sedláček

Výzkumné šetření se zaměřuje na řeholnice, které pracují jako zdravotní sestry ve vybraném domově důchodců. Sociální práce řeholních sester má mnoho etických specifik - jejich analýza tvoří jádro tohoto projektu. Výzkum se pokouší konkrétně zodpovědět otázku: Jaká je identita řeholní sestry v roli sociální pracovnice? S řeholnicemi byly vedeny polostrukturované hloubkové rozhovory, dále byla využita metoda zúčastněného pozorování (v domově důchodců), analýzy dokumentů (kroniky kongregace, kroniky domova důchodců, výroční zprávy domova důchodců).

MGR. LUCIE JAGOŠOVÁ - *Spolupráce muzea a školy z pohledu pracovníků muzea v oblasti práce s veřejností (kvalitativní případová studie)*

Vedoucí práce: Mgr. Jitka Redlichová

Text se zabývá spoluprací muzea a školy, dvou institucí, které se obě, i když odlišnou mírou a intenzitou, zabývají edukací žáků. Úvodní pohled nastiňuje spolupráci muzeum-škola jako součást muzejně-pedagogických aktivit muzeí a zmiňuje některé ze současných počínů v této oblasti. Pomocí kvalitativní případové studie nahlíží text do problematiky spolupráce muzeum-škola a jejich specifik očima muzejních pracovníků, kteří v této oblasti pracují.

MGR. KATEŘINA KORCOVÁ - *Role učitele ve škole Montessori*

Vedoucí práce: Mgr. Roman Švaříček

Projekt se zaměřuje na roli učitele ve škole Montessori. Cílem je popsat, jak vybraná učitelka zvládá roli učitele ve škole Montessori. Sběr dat probíhal formou rozhovoru s učitelkami a pozorování ve třídě převážně během fáze volné práce, na kterou je v pedagogice Montessori kladen velký důraz.

MGR. JITKA SEDLÁČKOVÁ - *Vliv osobní zkušenosti se zážitkovou pedagogikou na práci učitele a jeho osobnost*

Vedoucí práce: Mgr. Roman Švaříček

Text se zabývá zážitkovou pedagogikou, tzv. českou cestou, tedy metodou využívanou Prázdňinovou školou Lipnice. Sleduje, jakým způsobem se tato metoda může dostat do běžné školní praxe. V tomto případě na základě kvalitativního výzkumu popisuje, jak byl účastník kurzu PŠL ovlivněn jako osobnost a jak se tento vliv promítá do jeho učitelské praxe.

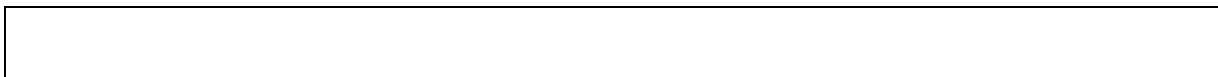
MGR. ONDŘEJ SEKERA - *Zachycení názorů vychovatelů na jejich profesi*

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Chaloupková

Cílem tohoto výzkumu bylo zachytit skutečné názory vychovatelů na jejich profesi, kteří pracují v systému ústavní péče u nás. Chceme zjistit, co skutečně vychovatele trápí nebo naopak, co jim přináší uspokojení v práci. Důvodem, proč se touto problematikou zabýváme je fakt, že vychovatelé vstupující do praxe nemají jasnou představu, co je čeká. Také laická veřejnost neví, co obnáší každodenní rutina v zařízeních zaměstnávajících tento typ pedagogických pracovníků. Myslíme si, že na základě našich výsledků by mohly být pozměněny, nebo alespoň doplněny o námi zjištěné poznatky, studijní programy připravující vychovatele na výkon profese. Popř. bychom mohli docílit toho, že na tento druh práce bude nahlíženo s úctou, mohl by se pozměnit (předpokládáme k lepšímu) také společenský status vychovatele.

Hlavním metodou výzkumu se stala analýza rozhovorů vedených s vychovateli (pro naše studijní účely s jedním vychovatelem).

Vychovatelé uváděli názory na profesi a fakta z praxe, která možná přinesou jiný pohled na jejich práci.

MGR. KAMILA SEKEROVÁ - *Jazykové rysy výukového dialogu vedeného s nečeským žákem v prostředí české základní školy (analýza rozhovorů)*

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Chaloupková

Česká republika je stále častěji pocítována jako prostor, v němž dochází ke sžívání příslušníků několika národů. Jelikož legislativa naší země určuje, že legálně pobývajícím cizincům od 6 do 15 let musí absolvovat povinnou školní docházku, počet cizojazyčných žáků na našich školách přirozeně stoupá. Od září roku 2004 upravuje výuku češtiny pro cizince i nový školský zákon, který poprvé výrazněji reflektuje existenci odlišných etnik na našem území. Můžeme tedy začít hovořit o tzv. multietnické komunikaci, na kterou ale česká škola zatím reaguje velmi „opatrně“.

Klíčovým cílem předkládané zprávy je analyzovat a následně detailně popsat, jaká specifika vykazuje školský dialog vedený mezi českým učitelem a jeho nečeským žákem na základní škole. Naším záměrem je tedy nastínit a blíže specifikovat, jakou roli sehrává výukový dialog jako reprezentant školní dvoucestné komunikace ve vztahu k problematice začleňování cizojazyčných žáků do nového jazykového, a mnohdy i kulturního prostředí.

MGR. MARTIN SKUTIL - *Jsou minority ve výhodě? Příspěvek k postavení chlapců-studentů ve feminizované skupině*

Vedoucí práce: Mgr. Roman Švaříček

Práce představuje provedené kvalitativní výzkumné šetření, jehož primárním cílem bylo zjistit, a popsat, zda a jak chlapci studující v programu Učitelství pro 1. stupeň ZŠ na PdF UHK vnímají své specifické postavení ve skupině. Cílem bylo dále zjistit, jakým způsobem se projevuje specifické postavení ve skupině, jakým způsobem pocítují studenti specifickou stranu svého postavení ze strany spolužáků a jak se se svým specifickým postavením ve třídě studenti vyrovnávají, popřípadě jak studenti využívají svého specifického postavení při studiu? Jako výzkumná metoda byl zvolen částečně strukturovaný rozhovor.

MGR. DANIELA SRŠNÍKOVÁ - *Korekcia písomného prejavu a jej vplyv na učebný proces. Vnímanie hodnotenia písomného prejavu študentmi (zakotvená teória)*

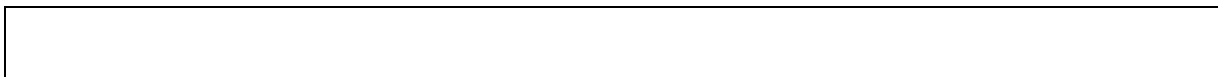
Vedoucí práce: Mgr. Klára Šedřová, Ph.D.

Príspevok sa zaoberá hodnotením písomného prejavu študentov gymnázií. Jedným z hlavných cieľov tohto príspevku je zmapovanie a porovnanie názorov študentov na hodnotenie a opravu písomného prejavu a na základe realizovaného výskumu ilustrovať a komentovať tieto názory a postoje. Predpokladáme, že práve toto subjektívne vnímanie ovplyvňuje ich schopnosť zdokonaľovať sa v danej oblasti.

MGR. PAVEL SVOBODA - *Možnosti uplatnění ICT ve VS jazykovém vzdělávání - pohled učitelů*

Vedoucí práce: Mgr. Klára Šedřová, Ph.D.

Cílem projektu bylo prozkoumat stav a vývoj v oblasti uplatňování ICT pro účely jazykového vzdělávání v konkrétní vysokoškolské instituci. Hlavní pozornost je věnována postojům, přístupům a názorům učitelů, kteří jsou konkrétními realizátory jazykového vzdělávání v dané instituci. Význam projektu spočívá v tom, že v obecné rovině chtěl přispět k prozkoumání možností uplatnění ICT ve vysokoškolské výuce jazyků, dále procesů, během kterých k tomuto uplatňování ICT dochází, a faktorů, které se na tomto využívání ICT nějakým způsobem podílejí. Z praktického hlediska mohou být výsledky projektu velmi užitečné pro danou konkrétní vysokoškolskou instituci, protože mohou nabídnout jejímu managementu cenné informace o fungování určité oblasti vzdělávání, na základě kterých by bylo možno přijmout příslušná opatření a rozhodnutí vedoucí k pozitivnímu vývoji v dané

oblasti. Stejně tak významné mohou být získané výsledky také pro samotné učitele z dané vzdělávací instituce, kteří se tak díky nim mohou lépe zorientovat ve zkoumané oblasti, mohou pochopit různé vztahy a získat inspiraci či motivaci pro svou další vzdělávací činnost. Veškeré tyto informace však mohou být užitečné i pro jakékoliv další vysokoškolské učitele.

MGR. ŠÁRKA ŠIMŠOVÁ - *Postoje vysokoškolských studentů k výtvarné výchově, jejich názory na vlastní schopnosti (nadání?) a příčiny které je k těmto závěrům vedly*

Vedoucí práce: Mgr. Jitka Redlichová

Cílem výzkumu bylo porozumět tomu, z jakých příčin a kdy studenti došli k přesvědčení, že nejsou výtvarně nadaní a proč se přestali zajímat o výtvarnou činnost. Zjistit co je nejčastější příčinou ztráty zájmu o tvorbu a v jakém asi věku se to obvykle děje. Použitá technika sběru dat byl strukturovaný rozhovor. Respondenty byli studenti, kteří si o sobě myslí, že nejsou výtvarně nadaní, a ve svém zvoleném oboru na VŠ mají povinně zahrnutou i výtvarnou výchovu. Konkrétně se jednalo o studenty oborů vychovatelství, učitelství 1.stupně ZŠ, doplňujícího pedagogického studia. Závěry výzkumu mohly přispět k pochopení a případně i k přehodnocení vlastních postojů studentů, kteří budou pracovat s dětmi a tudíž v mnohém mohou velmi ovlivnit jejich budoucí postoj k výtvarné tvorbě.

MGR. MARTINA ŠIPOŠOVÁ - *Vybrané aspekty komunikácie vo vyučovaní anglického jazyka - vplyv učiteľových otvorených otázok na študenta a dôsledky tohto vplyvu*

Vedoucí práce: Mgr. Martin Sedláček

Výskumný projekt bol zameraný na oblasť komunikácie a interakcie vo vyučovaní anglického jazyka, predovšetkým problematiku vplyvu a dôsledkov vplyvu učiteľových otvorených otázok na študenta. V metodologickej rovine predstavuje projekt inovatívny prístup v skúmaní komunikácie vo vyučovaní a táto netradičnosť vyplýva z uplatnenia zakotvenej teórie a jej kódovania. Podnetným a zaujímavým je tiež výber cieľovej skupiny - devätnásť a dvadsaťročných študentov 1. ročníka študijného odboru anglický jazyk v kombinácii s iným predmetom, čiže budúcich potenciálnych učiteľov anglického jazyka.

Pozoruhodnou črtou hlavného zistenia je prívlastok „konštruktívny/a“, nakoľko sa ukázalo, že vplyv učiteľových otvorených otázok je konštruktívny a v dôsledku tohto vplyvu dochádza vo vyučovaní anglického jazyka na hodinách jazykových seminárov ku konštruktívnej konverzácii.

